

A TÁMOP 4.1.2-08/1/B pályázat 13. "Módszertani sztenderdek kidolgozása a pedagógusjelöltek pályaalakmasságára és a képzés eredményességére irányuló kutatásokhoz" című alprojekt

2.2.2 A TANÁRI KOMPETENCIÁK 5 SZINTJE (SZTENDERDEK) *részletes változat*

Készítették:
Falus Iván
Felméry Klára
Imre Anna
Kálmán Orsolya
Kimmel Magdolna
Kotschy Andrásné
Mészáros György
Rapos Nóra
Tókos Katalin

2.2.2.1 A TANULÓK SZEMÉLYISÉG FEJLESZTÉSE KOMPETENCIA RÉSZLETES VÁLTOZATA

1. A TANULÓK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLESZTÉSE (1.1. A TANULÓK MEGISMERÉSE, A NEVELÉS ÉS A TANULÁS ÉRTELMEZÉSE 1.2. A KOMPLEX SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS)	
O. szint: a felkészülés szakasza	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rendelkezik mindazzal az elméleti tudással, amely a gyermekek személyiségfejlődésének segítéséhez szükséges. <p>Attitűd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Törekszik saját nevelési elképzeléseinek, nézeteinek rendszerbe foglalására, pedagógiai hivatásának megfogalmazására. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a különböző nézetek elemzésére, értékelésére.
1. szint: diplomás tanár	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri és értelmezni tudja az emberről, gyermekről, nevelésről és tanulásról szóló különböző tudományos nézeteket és ezek összefüggéseit. • a morális fejlődésre vonatkozó legfontosabb elméleteket, értékelméleti megközelítéseket, ezek összefüggéseit és hatásukat a pedagógiára. • a gyermek és gyermekcsoport kognitív, emocionális és szociális sajátosságait feltáró módszereket, • az egyéni szükségleteket figyelembe vevő pedagógiai fejlesztési stratégiákat, <p>Attitűd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja a pedagógiai nézetek sokszínűségét. • Nyitott a fiatalok világának megismerésére és figyelembe vételére pedagógiai céljainak kialakításánál. • Vallja a tanulók egyéni szükségleteihez való igazodás, az egyéni bánásmód szükségességét. • Elfogadja a tanulás konstruktív értelmezését, az egyéni tanulási módok lehetőségét. <p>Képesség:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Képes saját nézeteit a nevelésről megfogalmazni, mások nézeteit meghallgatni és befogadni.
2. szint: véglegesített tanár	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felismeri a szociokulturális tényezők hatását a nevelési-tanulási folyamatra. • Ismeri a tanulási képességek fejlődésének (az élethosszig tartó tanulásnak) pszichológiai és pedagógiai feltételeit. <p>Attitúd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elméleti tudása és gyakorlati tapasztalatai alapján törekszik saját nézeteinek koherens rendszerbe foglalására. • Minden gyermekben meglátja azokat az értékeket, amelyekre építve segítheti fejlődésüket. • Egységben kezeli a nevelés és oktatás folyamatát, tudatosan törekszik a komplex fejlesztés megvalósítására. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a kortárs társadalmi, kulturális, (oktatás)politikai jelenségek értelmezésére, az összefüggések feltárására és pedagógiai munkájában ezek figyelembe vételére. • Képes a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő fejlesztési stratégiák alkalmazására (egyéni bánásmódot igénylő, hátrányos helyzetű gyermekek, stb.)
3. szint: tapasztalt tanár	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a tanulási képességek fejlődésének (az élethosszig tartó tanulásnak) pszichológiai és pedagógiai feltételeit. <p>Attitúd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tudatosan törekszik pedagógiai nézetrendszerének megfelelő összhangot teremteni tudása, képességei és tevékenysége között. • Igyekszik összhangba hozni saját pedagógiai koncepcióját iskolája pedagógiai programjának ember-, érték- és nevelési koncepciójával. • Elfogadja a folyamatos önfejlesztés szükségességét

	<p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes pedagógiai tevékenysége során a tanulók teljes személyiségének fejlesztését egységben látni, s autonóm egyéniségük kibontakozását segíteni. • Képes az egyes tanulók, tanulócsoportok fejlesztésének távlati tervezésére és megvalósítására. • Képes a megszerzett tapasztalatok tudatos felhasználására és a problémák megoldása során felismert felkészültségbeli hiányosságok önálló pótlására.
4. szint: kiváló tanár	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a tanulási képességek fejlődésének (az élethosszig tartó tanulásnak) pszichológiai és pedagógiai feltételeit. <p>Attitúd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meg akarja osztani szakmai tudását. • Tevékenyen részt kíván venni innovatív fejlesztési folyamatokban, a kollégák szakmai segítségével. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes <ul style="list-style-type: none"> ○ tudását megosztani szűkebb (iskolai) és tágabb (regionális, országos) szinten kollégáival, ○ szakmai segítséget nyújtani a kezdő és érdeklődő kollégák számára, ○ kreatív fejlesztő programok kialakítására, megvalósítására.
5. szint: mestertanár	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri szaktárgya és a pedagógiai kutatások különböző módszereit, a tudományos publikációkkal szemben megfogalmazott követelményeket. <p>Attitúd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkötelezett a szaktudományi és a pedagógiai jelenségek, a mélyebb összefüggések törvényszerűségeinek feltárása iránt. • Nyitott a tágabb szakmai környezet munkájában és a tudományos közéletben való részvételre. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felismeri azokat a pedagógiai /szaktárgyi problémákat, amelyek megválaszolására saját kutatásai által lehetőség nyílik.

-
- Képes feltárni (elemezni és értékelni) a kutatott problémára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalmat.
  - Képes a kutató/fejlesztő tevékenységet szakszerűen elvégezni és eredményeit országos, nemzetközi szinten terjeszteni.

2.2.2.2 TANULÓI CSOPORTOK, KÖZÖSSÉGEK ALAKULÁSÁNAK SEGÍTÉSE, FEJLESZTÉSE KOMPETENCIA

SZTENDERDJEINEK RÉSZLETES VÁLTOZATA

2.1. CSOPORTFEJLESZTÉS ÉS KÖZÖSSÉGI ÉRTÉKEK	
O. szint: a féléves gyakorlat előtt álló hallgató	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri és átlátja a tanulói közösségek életének főbb szociálpszichológiai, szociológiai és kulturális antropológiai elméleteit, értelmezéseit • Ismeri és átlátja az alapvető emberi jogok, az egyetemesnek tekintett emberi és demokratikus értékek rendszerét; a társadalom hivatalos fórumain megjelenő, irányadónak tekinthető értékeket és tisztában van ezek esetleges kritikájával is. • Rendelkezik alapvető ismeretekkel a jelenkori kulturális-társadalmi problémákra vonatkozó kutatási eredményekről, elméletekről és a különböző cselekvési-megoldási utakról: különösképpen a társadalmi igazságtalanságok, egyenlőtlenségek, a diszkrimináció és a környezeti problémák tekintetében. • Ismeri a demokratikus berendezkedés főbb általános és hazai intézményeit és jellemzőit, valamint az ezekkel kapcsolatban fölmerülő problémákat. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyitott saját elképzeléseitől eltérő vélemények, értékek megismerésére és tiszteletben tartására. • Elfogadja, hogy a pluralista társadalmi életünk természetes velejárói a konfliktusok. • Elkötelezett a demokratikus értékrend és az ennek megfelelő gondolkodásmód és cselekvés iránt. • Elfogadja, hogy az iskola pártpolitikától mentes hely, s ezért társadalmi elkötelezettségét pedagógiai tevékenységében nem kötheti semmilyen pártpolitikai szerepvállalásához.
1. szint: diplomás tanár	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a tanulói csoportok és az egyes tanulók társas helyzetének megismerésére szolgáló módszereket. • Ismeri az együttműködést és a versengést kiváltó módszerek előnyeit és hátrányait. • Ismeri és felismeri az egyes tanulók csoportból való kirekesztésének lehetséges okait.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ismeri és tudja értelmezni a konfliktusok sajátosságait, okait a tanulói csoportok esetében <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Törekszik a környezettudatosságra. • Elfogadja, hogy a pluralista társadalmi életünk természetes velejárói a konfliktusok. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a pedagógiai szituációkban a tanulókkal együttműködni, vitázni, mások ötleteit és véleményét értékelni, alternatívákat javasolni és a döntéshozatalt elősegíteni • Képes a tanulóknál a társadalmi és környezeti problémák iránti érzékenységet felkelteni, ezek okainak és megoldásainak feltárását, valamint a saját cselekvési lehetőségek megtalálását elősegíteni. • Képes olyan programok illetve iskolai közeg kialakításában közreműködni, amely elősegíti a környezettudatos magatartásmódot.
<p>2. szint: véglegesített tanár</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri és érti a társas kapcsolatok, a csoportfolyamatok alakulását; az egyén és a csoport viszonyát, egymásra hatásait. • Ismeri és érti a gyerekek, fiatalok értékvilágát, szubkultúráit. • Átlátja, hogy a szociálpszichológia megismerésre, csoportokra, oktulajdonításra, szerepre és elvárásrendszerekre vonatkozó meglátásai hogyan érvényesülnek a mindennapi gyakorlatban. • Ismeri a tanulók közti interakció és együttműködés elősegítésének sokféle kooperációs technikáját • Ismer olyan nevelési-oktatási módszereket, amelyekkel a kirekesztődés veszélyét csökkenteni, illetve megelőzni képes. • Ismer hatékony konfliktusmegoldási technikákat. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maga is elkötelezett a közösségek építése iránt, és törekszik elősegíteni a tanulók önszerveződését is. • Érdeklődik a helyi és a szélesebb társadalmi illetve globális közegben zajló politikai, kulturális, társadalmi, természeti-környezeti események, folyamatok, problémák iránt, különösen melyek közvetve vagy közvetlenül érintik tanulóinak helyzetét, életét.

	<ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja az iskola társadalmi szerepvállalásának fontosságát. • Hajlandó a lehetőségeihez, attitűdjéhez mérten a társadalom életébe való tudatos és kritikus bekapcsolódásra, és igyekszik felismerni hogyan járulhat hozzá nevelői-oktatói munkájával a társadalom alakításához. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • A gyerekek, serdülők és ifjak értékvilágát, érdeklődését figyelembe véve képes előmozdítani a tanulók aktív részvételét és együttműködését az iskola életében tanórai és tanórán kívüli programok, tevékenységek, feladatok szervezésével. • Képes a csoportok alakításába, fejlesztésébe magukat a tanulókat is tevékenyen bevonni, illetve egyre nagyobb kezdeményező szerepet adni. • Olyan pedagógiai szituációkat képes teremteni, amelyek elősegítik a tanulók együttműködési, kommunikációs képességeinek fejlődését, és amelyek növelik a tanulók mások elfogadására, megértésére és segítésére való hajlandóságát. • A tanulói közösségek életének szervezésében képes olyan tapasztalatokra épülő nevelési folyamatot felépíteni, amely megerősíti – mindenki önállóságának megőrzését biztosítva – a csoportkohéziót, a tagokban a csoport iránti, függőség nélküli elkötelezettséget és a közösségi élet megbecsülését, valamint segíti a közösségi értékek: figyelem, altruizmus, tolerancia stb. bensővé válását. • Képes a tanulói csoportokban megjelenő konfliktusokat a csoport és az egyének igényeinek megfelelő módon értelmezni, megoldani, és a konfliktuskezelésbe a tanulókat is bevonni. • Képes a tanulókat a demokratikus értékek és szabályok szerinti cselekvés tapasztalatában részesíteni, és segíteni őket abban, hogy a demokratikus értékekre, folyamatokra, intézményekre és saját tapasztalataikra reflektálni tudjanak. • Képes környezettudatos, a fenntartható fejlődést szolgáló szemlélet előmozdítására a tanulóknál.
3. szint: tapasztalt tanár	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Járatos a közösségre, csoportfejlesztésre vonatkozó legfrissebb szakirodalomban. • Ismer társadalmi szerepvállaláshoz kötődő helyi és szélesebb kezdeményezéseket.

	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Érzékeny a közösségépítő civil kezdeményezésekre, ezek megismerésére, egyes kezdeményezésekbe szívesen bekapcsolódik. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a tanulókat az iskolán kívüli közegben is bevonni társadalmi, közösségi kezdeményezésekbe. • Képes olyan közösségek megteremtésére, amelyben a tanulók maguk is érzik saját közösségi fejlődésüket, és jónak tartják a közösséget. • Képes másokat (kollégákat) is segíteni a közösségi nevelés területén.
4. szint: kiváló tanár	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismer olyan kutatási módszereket, amiket saját pedagógiai gyakorlatában a közösségre, csoportfolyamatokra vonatkozóan alkalmazni tud. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az önkéntes társadalmi munkát, közösségi tevékenységet élete szerves részének tekinti. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes kisebb kutatásokat végezni a saját iskolájában, a munkájához kötődően, amelyek a közösséghez, társadalmi szerepvállaláshoz kapcsolódnak. • Képes a kutatásáról beszámolni a szakmai közeg számára. • Képes részt venni a helyi innovációkban, melyek a közösségfejlesztést érintik.
5. szint: mestertanár	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elmélyült, tudományos ismeretekkel rendelkezik az értékközvetítésre, közösségfejlesztésre, környezeti nevelésre vonatkozóan <p>Attitűd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkötelezett arra, hogy tudományos/ alkotó tevékenységével a szélesebb társadalmi kontextus számára hasznos tevékenységet végezzen. • Elkötelezett a szélesebb (nemzeti, európai) közösség értékei iránt cselekvő és látható módon, és ezek újragondolásában is részt vesz kutató/alkotó munkájával. <p>Képesség:</p>

- Képes alkotó/kutató tevékenységével hozzájárulni a közösségi élet fejlesztéséhez, a társadalmi, környezeti felelősségvállalás növekedéséhez szélesebb körű oktatási és társadalmi szinten.

2.2. ESÉLYTEREMTÉS AZ ISKOLAI ÉS PEDAGÓGIAI GYAKORLATBAN	
O. szint: a féléves gyakorlat előtt álló hallgató	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a szocializáció lényegesebb szociológiai, szociálpszichológiai, oktatásszociológiai elméleteit • Átlátja és érti a hazai oktatási rendszer alapvető működését, szerkezetét, sajátosságait; az oktatás jogi szabályozását; ismeri az egyes intézménytípusokat, azok funkcióit, egymáshoz való viszonyát, átjárási lehetőségeit. • Tudja értelmezni azokat az oktatáspolitikai intézkedéseket, jogi dokumentumokat, melyek a tanulók esélyeinek növelését támogatják. • Ismeri a hazai és külföldi pedagógiai gyakorlatban az integráció, inklúzió jelentőségét, előnyeit és nehézségeit. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja az iskola és a pedagógusok esélyteremtésben való társadalmi szerepvállalásának fontosságát. • Törekszik az inklúzió szemléletének megértésére és elfogadására, és nyitott az inkluzív nevelés-oktatásban való részvételre.
1. szint: diplomás tanár	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a szocializáció főbb terepeit, hatásait, különös tekintettel a családi szocializációra, a szabadidő eltöltésének tereire és a média világára. • Átlátja és érti az egyenlőtlenség társadalmi problémáit, és az iskola(rendszer) esélynövelő vagy esélycsökkentő jelentőségét. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Igyekszik felfedezni tanulóiban az értékeket, amelyek esélyeik növekedésének kiindulópontjai lehetnek, és elsősorban ezekre épít.

	<ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja, hogy a tanulók fejlődésében az iskola csak az egyik tényező a szocializációs terek közül, s ezért törekszik esélyteremtő pedagógiai munkájában más szocializációs terek hatásait is figyelembe venni. • Az oktatáspolitikai folyamatokat törekszik nem csupán a saját, hanem a tanulók érdekeinek, a társadalmi igazságosság és esély szempontjainak figyelembevételével szemlélni és értelmezni. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A megfigyelések, gyakorlatok során képes az iskolát és saját szerepét, illetve tevékenységét az iskola világára ható társadalmi folyamatokkal és kulturális sajátosságokkal összefüggésben értelmezni. • Képes a tanulók iskolai és iskolán kívüli problémáit megérteni, összetett módon értelmezni, a segítségnyújtásban mentori vezetéssel részt venni.
<p>2. szint: véglegesített tanár</p>	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Átlátja az oktatáspolitikai folyamatok alapvető működési elveit és képes kritikusan elemezni e folyamatokat. • Átlátja és érti az iskola, a helyi társadalom és munka világának egymásra hatását. <p>Attitűd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkötelezett a tanulók esélyeinek növelésére nevelési-oktatási tevékenysége által. • Igyekszik kiküszöbölni az esélycsökkentő tényezőket pedagógiai munkájából. • Törekszik megérteni és elfogadni a tanuló családjának társadalmi helyzetét, kulturális sajátosságait; a tanuló családját partnernek tekinti a nevelésben. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes olyan nevelési-oktatási folyamat és helyzetek kialakítására, amely a tanulóknál már meglévő erőforrásokra építve segíti elő esélyeik növekedését. • Képes azonosítani a különböző szocializációs tényezők identitásra gyakorolt hatását és ezeket a tanulástámogatás szolgálatába állítani. • Olyan tanulási környezetet teremt, amely az egyenlőség és a méltányosság elvén alapul. • Képes segíteni a tanulók továbbtanulási döntéseiben, pályaválasztásában. • Felkészült minden tanuló együttes fejlesztésére, a különleges bánásmódot igénylő, a hátrányos helyzetű illetve a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelésére-oktatására.

	<ul style="list-style-type: none"> • Képes együttműködni az együttnevelés során a megfelelő segítő szakemberekkel, elfogadva szakmai támogatásukat. • Képes iskolai és iskolán kívüli tapasztalatok szervezésével a tanulóknak felébreszteni a társadalmi egyenlőtlenségek iránti érzékenységet, a saját és mások esélyének növelését segítő lehetséges utak felismerését. • Képes a tanulók iskolai és iskolán kívüli problémáit megérteni, és megoldásukban kompetenciájának határain belül támogatást nyújtani vagy más szakember segítségének lehetőségét felajánlani.
3. szint: tapasztalt tanár	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismer iskolán kívüli esélyteremtő kezdeményezéseket is. • Ismeri az esélyteremtésre, inklúzióra vonatkozó legfrissebb szakirodalmak főbb meglátásait. <p>Attitűd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkötelezett általánosságban is a társadalmi esélyegyenlőség, esélyteremtés ügye mellett. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a nagyobb tanulókat abban segíteni, hogy adott esetben föl tudják mérni kevesebb esélyük természetét és lehetséges okait, valamint hogy találják meg a változtatás számukra lehetséges személyes és közösségi útjait. • Képes egy-egy közösségre és személyre szabott egyenlőséget előmozdító terv kidolgozására. • Képes a tanulókat is bevonni a demokratikus esélyteremtés társadalmi folyamataiba.
4. szint: kiváló tanár	<p>Attitűd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tevékenysége részének tekinti a társadalmi egyenlőségért való küzdelmet. • Elkötelezetten kapcsolódik be olyan szakmai szervezetek munkájába, amelyek különféle szinteken elősegítik a nagyobb egyenlőséget, előmozdítják az inklúzió szemléletét az oktatás világában. • Keresi és előmozdítja intézményében a hálózati együttműködést esélyteremtéssel foglalkozó más intézményekkel, szervezetekkel. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes az intézményi innovációban való olyan részvételre, amely az inklúziót, az esélyteremtés segíti. • Képes mások segítésére az esélyteremtő pedagógiai munkában. • Felmutat olyan társadalmi és oktatási eredményeket, amelyek hozzájárultak csoportok ill. egyének

	egyenlőségéhez, társadalmi intergrációjához.
5. szint: mestertanár	<p>Attitúd</p> <ul style="list-style-type: none"> Elkötelezett a nemzeti illetve nemzetközi szintűen az esélyegyenlőség, inklúzió témája iránt, aktívan és önállóan hozzájárulva a fejlesztési folyamatokhoz. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> Képes nemzeti vagy nemzetközi szintű fejlesztésekben is részt venni, illetve kutató vagy alkotó munkájával ezekhez hozzájárulni az inklúzió és esélyteremtés kérdésében

2.3. INTEKULTURÁLIS KOMPETENCIÁK ÉS NYITOTTSÁG A TÁRSADALMI-KULTURÁLIS SOKFÉLESÉGRE	
O. szint: a féléves gyakorlat előtt álló hallgató	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ismeri a kultúraköziségre, multikulturalizmusra és kulturális keveredésre vonatkozó kutatások főbb eredményeit és a legfontosabb elméleti megközelítéseket. Ismeri az enkulturációra, különösképpen a kulturális identitás kialakulására vonatkozó kutatások főbb eredményeit. Tisztában van a fejlődés és a tanulás kulturális beágyazottságára vonatkozó kutatások főbb szempontjaival. Ismeri és érti a sztereotípiák, előítéletek működését. <p>Attitúd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nyitott mások és más kultúrák, értékvilágok elfogadására. Reflektál saját sztereotípiáira és előítéleteire. Igyekszik ezeket leépíteni. Saját kulturális identitását meg tudja fogalmazni, de közben elfogadja a különböző kultúrák találkozását és keveredését Beállítottságának megfelelően törekszik az elitnek és a populárisnak tekintett kultúra értékeinek az elfogadására és kritikus szemléletére.
1. szint: diplomás tanár	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ismeri a hazai kisebbségeket, jogait, a kisebbségpedagógiával kapcsolatos jogi dokumentumokat, az egyenlő bánásmód elveit. Ismeri a társadalomtudományok tanulókat is érintő kulturális közegekre vonatkozó kutatási

	<p>eredményeit, különös tekintettel az ifjúsági (szub)kulturákra, a kulturális tevékenységekre, a médiára, a kisebbségi kulturákra és az iskola mint kulturális világra vonatkozóakat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a populáris és elit kultúra értelmezésére, kutatására, feszültségeire és összeolvadására vonatkozó főbb kutatásokat. • Ismeri a tanulók nyelvi fejlődésének sajátosságait, a kétnyelvűség sajátos problematikáját és hatását a nevelés-oktatás folyamatára. • Ismer olyan nevelési-oktatási módszereket, amelyek gyengítik az előítéleteket. <p>Attitúd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja az egyenlő bánásmód elveit, elutasítja a hátrányos megkülönböztetés mindenféle formáját. • Elfogadja, hogy a nevelés-oktatás nem önmagában álló, független, hanem kulturális és kulturaközvetítő tevékenység, amely kulturális közegben, kulturális hatásoknak kitéve és az enkulturációs folyamatokon belül történik. • Elfogadja, hogy az iskola maga is kulturális világ, és hogy egy olyan sokszínű, az iskola világával többször feszültségbe is lépő, kulturális közegben működik, amely a fiatalok életének része. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nevelési-oktatási tevékenységében figyelembe veszi az alapvető emberi jogokat, a nyugati kultúrában és társadalmakban jelenlévő főbb értékmegek közelítéseket, ugyanakkor a különféle kulturák értékvilágát és az értékek átalakulásának, változásának folyamatát is. • Értelmezni tudja a médiában, az internet világában és a szabadidőhöz köthető más kulturális közegekben megjelenő értékeket és hatásaikat a tanulók világára. • Olyan nevelési környezetet teremt, amelyben a tanulók értékesnek, elfogadottnak érezhetik magukat, és amely segíti őket, hogy megtanulják tisztelni, elfogadni más kulturális közegekből jövő társaikat, valamint konstruktívan együttműködni velük.
2. szint: véglegesített tanár	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri és érti a különböző kulturák és társadalmi csoportok értékvilágát, melyek az intézményében jelen vannak, és melyek jelen lehetnek. <p>Attitúd:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Belátja, hogy a kultúráközvetítés során mindig fennáll annak a veszélye, hogy egyetlen, hatalmas pozícióban lévő kultúra értékei, művelődési elemei közvetítődjének; ezért nem annyira a tanulók egy kultúrába való beolvadásának segítésére, hanem inkább a kulturális keveredést, a tanulók összetett, interkulturális identitását előmozdító nevelés-oktatásra törekszik. • Egyszerre nyitott és kritikus az ifjúsági kultúra megnyilvánulásaival, értékeivel szemben; értékelésében egyszerre törekszik figyelembe venni az egyes tanulók, tanulói csoportok saját kulturális világának tiszteletben tartásából, megértéséből és a tanulók fejlesztésének követelményéből fakadó szempontokat. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes az iskola és a fiatalokat körülvevő kulturális világ, valamint az elitnek és populárisnak tekintett kulturális megnyilvánulások hasonlóságainak, különbségeinek, feszültségeinek értelmezésére és ezek figyelembe vételére pedagógiai tevékenységében. • Iskolájának lehetőségeihez, felfogásához mérten képes olyan nevelési környezet létrehozására, amelyben a tanulók eleve sokszínű kulturális közeget tapasztalhatnak meg: megoszthatják egymás kultúráinak, szubkultúráinak jellegzetességeit, és megismerkedhetnek más kultúrák világával. • Képes olyan nevelési és oktatási folyamatokat megtervezni és kialakítani, melyek integrálják, párbeszédbe vonják a különféle kultúrák sajátosságait, és így a tanulók összetett kulturális identitásának fejlődését segítik. • Képes a tanulásban működő és arra ható kulturális tényezőket értelmezni, és ezek figyelembe vételével segíteni a tanulók tanulását az oktatási folyamat során. • Képes olyan kulturális eseményekben való részvétel előmozdítására, és olyan sokszínű, iskolán kívüli tevékenységek megszervezésére, melyek a különféle kultúrákkal való találkozást és párbeszédet segítik elő. • Segíti a tanulókat, hogy kritikusan viszonyuljanak a társadalomban jelenlévő előítéletekhez, és hogy vegyék észre és bontsák le saját előítéleteiket.
3. szint: tapasztalt tanár	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elmélyült ismeretekkel rendelkezik multikulturalizmus, a kisebbségek és az interkulturális

	<p>oktatás területén.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a vonatkozó legújabb szakirodalmak főbb meglátásait. <p>Attitúd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkötelezett a különféle kultúrák, csoportok társadalmi párbeszéde iránt. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a tanulókat a kulturális sokféleséghez és az interkulturálitáshoz kapcsolódó társadalmi tevékenységekbe, folyamatokba bevonni. • Bekapcsolódik a kultúrák és csoportok párbeszédét előmozdító társadalmi tevékenységekbe.
4. szint: kiváló tanár	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a legújabb multi- illetve interkulturális társadalmi és pedagógiai kezdeményezésekről. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes hozzájárulni az intézményi innovációkhoz, melyek az interkulturális nevelés-oktatást segítik elő az intézményben. • Képes együttműködni más szervezetekkel, melyek az interkulturális párbeszédet mozdítják elő. • Képes más kollégákat segíteni, hogy az interkulturalitás, és társadalmi sokféleség dimenziójára figyelve alakítsák pedagógiai munkájukat.
5. szint : mestertanár	<p>Attitúd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelősséget érez a multikulturális szemlélet terjesztéséért, előmozdításáért szélesebb társadalmi, oktatási, oktatáspolitikai területen. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes alkotó/tudományos munkájával elősegíteni az interkulturális párbeszédet, a multikulturális szemlélet fejlődését oktatási-iskolai illetve társadalmi szinten.

2.2.2.3 A SZAKTUDOMÁNYI, SZAKTÁRGYI ÉS TANTERVI TUDÁS INTEGRÁLÁSA KOMPETENCIA SZINTJEINEK RÉSZLETES VÁLTOZATA

3. Szaktudományi, szaktárgyi és tantervi tudás	
0. szint: hallgató	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szakjának megfelelő megalapozott tudást birtokol: tisztában van választott szakjainak megfelelő alapvető fogalmakkal, tényekkel, összefüggésekkel, elméletekkel. Kielégítő ismeretekkel rendelkezik tárgya tartalmi kereteiről és módszertanáról. • Rendelkezik általános műveltséggel, tudja, hogy a szaktárgy oktatása hogyan járulhat hozzá a tanulók egyéni fejlődéséhez. • Alapvető ismeretekkel rendelkezik a rendelkezésére álló kiegészítő oktatási eszközökkel kapcsolatban. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fontosnak tartja, hogy az általa közvetített szaktárgyi tudást eszközként alkalmazza a tanulók személyiség-fejlesztése érdekében. • Nyitott a fejlődésre. <p>Képesség</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szaktárgyának terminológiáját következetesen és szabatosan használja.
1. szint: diplomás tanár	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri választott szaktárgyaihoz kapcsolódó tudományterületek tudás-struktúráját, a kapcsolható kulcskompetenciákat, a szaktárgyak tananyag-struktúráját, logikáját, megismerési módszereit. • Ismeri a szaktárgyait speciálisan jellemző tanulási környezeteket, szervezési módokat, a szaktárgy tanításához szükséges legfontosabb módszereket, oktatási stratégiákat. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Törekszik a szaktárgyi, szakmódszertani tudásának folyamatos fejlesztésére. Elfogadja a mentori

	<p>segítséget tapasztaltabb kollégáitól.</p> <p>Képesség</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a választott szakjának megfelelő oktatási módszerek, tanítási stratégiák, tankönyvek és taneszközök alkalmazására, azonban még esetenként segítségre szorul. Az IKT-t be tudja iktatni az oktatásba. • Képes szakterületi felkészültségének pedagógiai alkalmazására.
<p>2. szint: véglegesítet t tanár</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tudja, hogy az egyes tananyagrészek milyen előzetes ismereteket, képességeket igényelnek, milyen megértési nehézségek adódhatnak és ezek hogyan küzdhetőek le. Integráltan használja saját tapasztalatait és a megtanult dolgokat. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyitott a tananyag más tudományok, tantárgyak felőli megközelítésére. A tanulás szervezése során igyekszik azok sokoldalú, kreatív, szemléletes összekapcsolására. Szakképzés esetén törekszik a tananyag, a munka és a gazdaság világa közti összefüggések bemutatására. • Törekszik a szaktárgyi tudásának folyamatos fejlesztésére és ebben a kollégáival való együttműködésre. <p>Képesség</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a tanulók előzetes tudásának figyelembe vételére, a megértési nehézségek, megértési folyamatban adódó problémák leküzdésére. • A tanulhatóság érdekében képes átalakítani az anyagot a pedagógiai céloknak és a tanulói sajátosságoknak megfelelően, képes a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembe vételére. • Képes érzékeltetni saját tantárgyainak a műveltség egészében elfoglalt helyét, más területekkel és a gyakorlati élettel fennálló kapcsolatait. Ezt a kapcsolatot lehetőség szerint alkalmazza. • Jól alkalmazza az oktatási stratégiákat saját tudására alapozva, illetve kezdi igazítani őket a saját tapasztalataihoz.

	<ul style="list-style-type: none"> • Képes a tananyagba beépíteni és sokoldalúan bemutatni szakterületeinek, a tananyagrészeknek gyakorlati felhasználási területeit. Szakmai tárgyak esetén kapcsolatot tud teremteni a tananyag és a munka világa közt.
<p>3. szint: tapasztalt tanár</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a hétköznapi és tudományos megismerés, alkalmazás közti különbségeket, képes a kettő közti kapcsolatot a tananyagban megjelölni. Mindennapossá vált számára a rendelkezésére álló eszközök interaktív felhasználása, illetve az internet segítségével is ösztönzi diákjait (pl. interneten megoldható házi feladatokat ad a diákoknak). • Széleskörű szakmai ismeretek mellett szakterületén folyamatos tájékozódás, önfejlesztési tevékenység jellemzi. • Mostanra már minden lényeges elméleti és gyakorlati tudás birtokában van. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Törekszik arra, hogy a valós helyzeteket multidiszciplinárisan, sokoldalúan, körültekintően elemezze, majd a tudását minél integráltabban felhasználva találjon megoldást. • Törekszik arra, hogy úgy szervezze a tananyagot, hogy tanulói felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra, és kielégítse az alapvető kompetenciákat. • Igyekszik kezdő és fiatalabb kollégáinak rendszeres, támogató segítséget nyújtani. <p>Képesség</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes olyan alkalmakat, feladatokat beépíteni a tanítási-tanulási folyamatba, melyben a tanulók támogató környezetben próbálhatják ki tudásuk adaptivitását. Képes a tananyag tanulói képességekhez igazodó, differenciált átadására. • Képes a tananyag tágabb sokoldalú, innovatív bemutatására, a gyakorlattal és más szakterületekkel való kapcsolódási lehetőségek megteremtésére. • Képes szaktárgyában saját szakmai fejlődésének irányítására. • Képes saját közösségben szakmai középvezetői feladatok ellátására.

<p>4. szint: kiváló tanár</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeretei kiterjednek szaktárgyának fejlesztési lehetőségeire is. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kezdeményező készség jellemzi, magas szintre juttatott tudásanyagát és ötleteit tovább is szeretné adni, kamatoztatni. <p>Képesség</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes mások szakmai fejlődésének irányítására, mentorálási, továbbképzési és egyéb középvezető feladatok ellátására iskolai vagy helyi, regionális szinten. • Felkérésre szakértői feladatokat tud vállalni.
<p>5. szint: mestertanár</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szakterületén kiemelkedő szintű szaktárgyi vagy szakmódszertani, pedagógiai ismeretekkel rendelkezik. • Tapasztalatait alkotó módon hasznosítja, tankönyveket vagy publikációkat ír és jelentet meg, esetleg doktori szintre emeli tudását. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Magas fokú ismeretei birtokában a szakmai közéletben is aktívan, alkotó módon vesz részt. <p>Képesség</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes kiemelkedő tudásának és képességeinek szélesebb, iskolán kívüli kontextusban történő alkalmazására iskolai környezeten kívül is. Ehhez kapcsolódóan képes kutatási, fejlesztési, szakértői feladatok végzésére vagy ilyen feladatokban való részvételre saját iskolájában, más iskolában vagy iskolai környezeten kívül (nemzeti vagy akár nemzetközi viszonylatban). • Képes iskolai vagy tágabb környezetben szakmai vezető szerep betöltésére (pl. szakmai projektek, fejlesztési programok vezetése, koordinálása).

2.2.2.4 A PEDAGÓGIAI FOLYAMAT TERVEZÉSE kompetencia szintjeinek részletes változata

Szintek	
0. szint: felkészülés szakasza	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, tantervfajtákat, tantervtípusokat • Korszerű, tudományosan megalapozott szaktárgyi ismeretekkel rendelkezik, amelyekből pedagógiai céljainak megfelelően válogat az oktatás tartalmának meghatározásakor • Ismeri a különböző tantervelméleti koncepciók,- modellek változásait s érti a tanterveknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét • Tudja, miképp kell figyelembe venni a tanulásra és személyiségfejlődésre vonatkozó pszichológiai és pedagógiai elméleteket a pedagógiai folyamat tervezésekor • Ismeri azokat a módszereket és eljárásokat, amelyekkel a tervezéshez szükséges információkat összegyűjtheti és értelmezheti • Tisztában van azzal, hogy szaktárgyának elsajátításához milyen tanulási stratégiák és eszközök tervezésére van szükség • Ismeri a tanulásszervezés módjairól kialakított elméleteket, az oktatási módszerekre és eszközökre, azok kiválasztására vonatkozó nézeteket, az egyes oktatási módszerek és módszerkombinációk alkalmazásának előnyeit, hátrányait <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elismeri a tanítási-tanulási folyamatra való felkészülés/ a tervezés színvonala és az oktatás-nevelés hatékonysága közti összefüggést • A tervezést alkotó folyamatnak tekinti, élni kíván a pedagógiai szabadság adta lehetőségekkel
1. szint: diplomás tanár	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a tanteremtől eltérő iskolai és iskolán kívüli tanulási helyszínek széles skáláját, szervezési-tervezési sajátosságait és pedagógiai lehetőségeiket, korlátaikat

	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja, hogy a tervezés során a tanulók tevékenységét, a tanulási folyamatot kell elsősorban szem előtt tartania <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes rövid- és hosszú távú célok meghatározására, kitűzött céloknak megfelelő oktatási tartalmak kiválasztására, a kiválasztott tartalmakban rejlő fejlesztési/nevelési lehetőségek feltárására • Képes a tananyagot belső összefüggéseiben értelmezni és meghatározni annak más műveltségi területekkel való kapcsolatát • Képes meghatározni a tananyag-feldolgozás struktúráját, a tantárgyi koncentráció lehetőségeit, kiválasztani a meghatározott céloknak megfelelő stratégiát • Képes az értékelés megtervezésére, az ellenőrzés módjainak kiválasztására, meghatározására • Képes a tanulókkal együttműködve megtervezni a tanulók tanórán kívüli közös tevékenységét (pl. erdei iskolai programot, tanulmányi kirándulásokat) • Képes konstruktívan felhasználni a mentortanár, tanárkollégák visszajelzéseit, reflexióit, ezeket beépíti saját tervezési gyakorlatába
<p>2. szint: véglegesített tanár</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rendelkezik a komplex pedagógiai folyamat elemzéséhez és értékeléséhez szükséges ismeretekkel • Tudja, hogy terveinek megvalósításában rugalmasan kell alkalmazkodnia a nem tervezett szituációkhoz, nyitott a tanulói kezdeményezésekre <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tervezés során kiemelten figyel az egyéni tanulói sajátosságokra • Fontosnak tartja a tervek utólagos felülvizsgálatát, elemzését és értékelését • Kompetencia alapú fejlesztésre való törekvés jellemzi • A kollégákkal és a tanulókkal való folyamatos együttműködést a hatékony tervezés feltételének tartja

	<p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meg tudja határozni a tanulás-tanítás optimális stratégiáját, a módszerek, eszközök és munkaformák megválasztásában, tervezésében komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai helyzet minden lényeges elemét: <ul style="list-style-type: none"> - az oktatás általános elveit, céljait, törvényszerűségeit; - a tananyag tartalmát; - a tanulókról való tudását (fejlettségük, szociális készségeik, együttműködési képességeik, előzetes tudásuk); - az oktatási környezet lehetőségeit, korlátait; - önmagáról, saját tanári tevékenységéről kialakult tudását • Képes a tanulói, szülői és a társadalmi igényeket megfogalmazó fenntartói elvárások feltárására és figyelembe vételére a tervezés során • Képes tervezőmunkáját tágabb, intézményi, társadalmi kontextusban értelmezni
<p>3. szint: tapasztalt tanár</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jól ismeri a különböző nemzeti tantervi stratégiák sajátosságait, s a saját szakterületére vonatkozóan alkalmazható megoldásokat <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan elemzi és értékeli saját felkészülésének minőségét, annak mértékét, hogy a tervezés során megfelelő mértékben vette-e figyelembe az oktatást befolyásoló várható feltételeket, sikerült-e rugalmas alkalmazkodást megalapoznia <p>Képességek</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • A tantervi célkitűzések, a tanulók szükségletei és fejlesztési lehetőségei közti összhang keresésével képes hosszú-, közép- és rövidtávon a pedagógiai folyamat konkrét céljainak és követelményeinek, a tanulási eredményeknek a több szempontú megfogalmazására, rövid- és hosszú távú tervek kidolgozására és értékelésére • Képes egyéni fejlesztési programok összeállítására a speciális tanulói igényeknek megfelelően (pl. felzárkóztató-, tehetségfejlesztő programok) • Képes közreműködni az adott intézmény pedagógiai programjának kialakításában, segíteni a programfejlesztői team munkáját • Adott tantervi koncepció megvalósítása érdekében képes önállóan elemezni és értékelni az adott iskolai környezet sajátosságait, feltételeit • Tudja, miként hasznosítsa a tantervi értékelés eredményeit az intézményi, helyi tantervfejlesztési folyamatban
<p>4. szint: kiváló tanár</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Széleskörű ismeretekkel és gyakorlati tapasztalattal rendelkezik a tantervfejlesztési, pedagógiai rendszerfejlesztési folyamatok terén • Kiterjedt rálátása van arra, miképp tehető hatékonyabbá a tantervfejlesztési gyakorlat intézményi, helyi szinten <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szívesen részt vesz oktatási programok/programcsomagok kidolgozásában, tantervfejlesztési munkálatokban <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naprakész és készségszintű gyakorlattal rendelkezik az információs és kommunikációs technika tantervfejlesztésben való alkalmazása terén (digitális tananyagok, e-learning programok fejlesztése) s tapasztalatait az intézményfejlesztés szolgálatába állítja

<p>5. szint: mestertanár</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rendelkezik a tudományos kutatásokhoz és a kutatási eredmények értelmező bemutatásához szükséges szaktudással <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • A pedagógiai jelenségek és a szaktárgya tudományos igényű megközelítése jellemzi <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a hazai és nemzetközi tantervméleti kutatásokban, pedagógiai programok, tananyag- és taneszközfejlesztési munkálatokban való eredményes részvételre
----------------------------------	---

2.2.2.5 A TANULÁS TÁMOGATÁSA kompetencia szintjeinek részletes változata

5.1. AZ ÖNSZABÁLYOZOTT TANULÁS TÁMOGATÁSA ÉS AZ ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁSRA VALÓ FELKÉSZÍTÉS	
<p>O. szint: felkészülés szakasza</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a motivációra vonatkozó különböző elméleteket s értelmezni tudja azokat a pedagógiai folyamatra, különböző iskolai helyzetekre, tisztában van a tanulási motiváció szintjeivel • Ismeri a személyiség különböző motivációs típusait, a felismerés módszereit • Ismeri a metakognícióval és fejlődésével, fejlesztésével kapcsolatos elméleteket, kutatási eredményeket, módszereket • Tisztában van az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges kompetenciákkal és motivációkkal, és ismeri azokat a módszereket, amelyekkel szaktárgya keretében fejleszteni lehet ezeket <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fontosnak tartja a tanulási folyamat tudatosítását, a tanulási képességek fejlesztését, az önszabályozó tanulók nevelését, elkötelezett híve a tanulás tanításának • Nyitott az élethosszig tartó tanulásra.
<p>1. szint: diplomás tanár</p>	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja, hogy az önszabályozó viselkedés kialakításához döntési helyzetek, közös szabályalkotás és értelmezés elé kell állítani a tanulókat • Törekszik a tanulók kritikai gondolkodásának és a tanulás önszabályozásának fejlesztésére <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a tanulók motivációjára építeni, figyelmüket, érdeklődésüket felkelteni, tartósan lekötni és a tanulás szolgálatába állítani • Támogatja a tanulók aktív részvételét a tanulási-tanítási folyamatban, képes a tanulókat bevonni a tanulási folyamatuk irányításába, tervezésébe, értékelésébe • Képes pozitív, a fejlődést szolgáló visszajelzéseket, megerősítéseket adni a tanulók aktív részvételének támogatásához, a tanulás eredményességének felelősségteljes értékeléséhez

<p>2. szint: véglegesített tanár</p>	<p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanulókat támogatja egyéni tanulási útjuk megtalálásában, és segíti a saját hatékony tanulási stratégiák és problémamegoldó módszerek kialakításában • Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő személyre szabott feladatokat adni a tanulóknak • Felismeri a nevelési, tanulási problémák, nehézségek jeleit, megtalálja a megfelelő szakmai segítséget, s képes együttműködni a tanulásfejlesztés során a szakembertársakkal
<p>3. szint: tapasztalt tanár</p>	<p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a tanulókat megtanítani motívumaik, érzelmeik tudatosítására, megismerésére, interpretálására, kontrollálására és szabályzására • Feladatadása személyre szabott, sokszínű, élményszerű, tanórán kívüli tanulási helyzetekre is kiterjed • Az önálló és az egész életen át tartó tanulási folyamat, a hatékony tanulási kompetenciák kialakítása érdekében állandóan monitorozza a tanulók sajátosságait, s ez alapján képes egyéni tanulásfejlesztési támogatást kidolgozni • A nevelési, tanulási nehézségek feltárásában, kezelésében és a tanulási képességek fejlesztésében együttműködést kezdeményez a megfelelő szakemberekkel, kollégákkal, szülőkkel
<p>4. szint: kiváló tanár</p>	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fontos feladatának tartja a sajátos tanulási igényeket, az egyénre szabott tanulás/fejlesztés feltételeit megteremtő tanulás-programok fejlesztését, a jógyakorlatok iskolai, helyi és regionális terjesztését <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiváló abban, hogy olyan fejlesztő (modell) programok kidolgozásában vállal tevékeny részt, melyek figyelembe veszik az egyes tanulók/tanulócsoportok sajátos tanulási igényeit, az élethosszig tartó tanulás kompetenciáinak fejlesztését, s a személyre szabott tanulás változatos feltételeit teremtik meg

<p>5. szint: mestertanár</p>	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> Fontosnak tartja, hogy a tanulásfejlesztés terén kimagasló szintű tevékenységet folytasson és/vagy tudományos eredményeket érjen el <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> Tevékenységének alkotó és/vagy tudományos jellegű művelésével vesz részt fejlesztő (modell) programok kidolgozásában, megvalósításában és értékelésében, s ezek eredményeit országos, esetleg nemzetközi szinten is terjeszti
----------------------------------	--

5.2. TANULÓKÖZPONTÚ TANULÁSI KÖRNYEZET BIZTOSÍTÁSA	
<p>O. szint: felkészülés szakasza</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> Ismeri a kapcsolatteremtés pszichológiai és pedagógiai feltételeit, a bizalom meghatározó szerepét az emberi kapcsolatokban, a hatékony tanulás feltételeinek megteremtésében Ismeri a hagyományos és e-tanulási környezet elméleti megközelítéseit és tényezőit Ismeri a különböző tanulási környezetnek a tanulási teljesítményekre gyakorolt hatását Tisztában van a kooperáció és a verseny tanulásra gyakorolt hatásaival, előnyeivel és hátrányaival Érti, hogy a kialakítandó szabályok az adott szociális térben kapnak jelentést <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> Elfogadja, hogy világos, betartható és közösen elfogadott vagy alkotott szabályok kellenek az önszabályozó magatartás kialakításához, s elkötelezett a biztonságos, bizalomteli tanulási környezet megteremtésért <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> Képes kritikusan elemezni a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási aspektusait Képes bizalomteli osztálytermi légkör kialakítására.
<p>1. szint: diplomás tanár</p>	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> Nyitott a tanulókkal való közös szabályok megalkotására El tudja fogadni a tanulók ötleteit, kezdeményezéseit, saját javaslatai elutasítását is

	<p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az optimális tanulási környezet feltételeinek megteremtésekor figyelembe veszi a tanulás külső (tárgyi-fizikai) és belső (érzelmi) feltételeit, az együttműködésnek a tanulásra gyakorolt előnyeit, hátrányait • Minden gyerekkel szemben nyitott, pozitív elvárással rendelkezik, képes olyan légkört teremteni, ahol a hibázás és annak javítása a tanulási folyamat természetes része
<p>2. szint: véglegesített tanár</p>	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elfogadó és nyitott attitűddel rendelkezik a szülők irányába és a diákok iskolán kívüli életével, világával kapcsolatban • Elfogadja a formális, nem-formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolásának fontosságát <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes minden diák számára biztonságos, pozitív önképüket és önértékelésüket erősítő tanulási környezet létrehozására • Képes a hatékony tanuláshoz szükséges támogató hagyományos vagy e-tanulási környezet feltételeinek megteremtésére a tanulók aktuális állapotának, érdeklődésének, motivációjának, előzetes tudásának, a tanulói énkép, a tanulócsoport sajátosságainak figyelembevételével • Képes a tanulási környezet világos, egyértelmű kereteinek megteremtésére, a tanulás és együttműködés szabályainak a diákokkal való közös megegyezésére, megalkotására
<p>3. szint: tapasztalt tanár</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komplexen értelmezi a támogató tanulási környezet feltételeit, nemcsak a pedagógusok, de az egész (szűkebb és tágabb) közösség által meghatározottnak <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkötelezett híve az iskolai és az „iskolán kívüli” tudás magas szintű integrációjának <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes az iskolai tevékenység-kínálatot úgy alakítani, hogy az minél szélesebb terepet kínáljon a tanulói feladatvállalásnak, az egyéni és közös tevékenységeknek • Képes az osztálytermen kívül is komplex tanulási környezet teremtésére

<p>4. szint: kiváló tanár</p>	<p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiváló abban, hogy aktívan részt vesz komplex tanulási környezeteket integráló tanulási programok kidolgozásában, fejlesztésében (pl. e-learning programok, blended learning) s ezeket az intézményfejlesztés szolgálatába állítja, az eredményeket terjeszti a szélesebb szakmai közönség számára
<p>5. mestertanár</p>	<p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tevékenységének kimagasló szintű, alkotó és/vagy tudományos jellegű művelésével vesz részt komplex tanulási környezeteket integráló tanulási programok fejlesztésében, megvalósításában és értékelésében <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkötelezett híve az eredmények országos, esetleg nemzetközi hatókörű szakmai terjesztésének

5.3. ADAPTÍV TANULÁSSZERVEZÉS ÉS A MEGFELELŐ NEVELÉSI-OKTATÁSI STRATÉGIÁK KIVÁLASZTÁSA, ALKALMAZÁSA

<p>O. szint: felkészülés szakasza</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Érti a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés alapvető elméleti kérdéseit • Tájékozott a tanulás-tanítás különböző stratégiái, a szervezési módok, a tanulói aktivitáson, együttműködésen, a tanári közlésen alapuló oktatási módszerek, a hagyományos taneszközök és az információs és kommunikációs technológia széles körének sajátosságairól • Ismeri az oktatási módszerek, eszközök és kombinációik kiválasztásának, alkalmazásának előnyeit, hátrányait <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hiszi, hogy a tanulás aktív folyamat, amelyben a tanuló maga konstruálja tudását, s elfogadja, hogy ezért a pedagógus legfőbb szerepe a tanulás folyamatának támogatása, facilitálása • Elfogadja, hogy az egyes gyerekek, tanulócsoportok tanulásának támogatása különböző stratégiákat, módszereket igényel, s ezért elkötelezett a tanulók folyamatos megismerésére
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Nyitott a tanulók gondolkodását, problémamegoldását, együttműködését fejlesztő módszerek használatára és a tanulói aktivitás, motiváltság érdekében az információs és kommunikációs technológia alkalmazására <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rendelkezik saját szakmai elképzelésekkel a tanulásról, tanításról • Képes átgondolt nevelési-oktatási stratégiák szerint megszervezni a tanórai tanulási-tanítási folyamatot, s a gyerekeknek és a tartalomnak megfelelő módszereket alkalmazni.
<p>1. szint: diplomás tanár</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a kommunikatív, metakommunikatív jelek és a tanulói viselkedés helyes értelmezésének lehetőségeit s a tanulásszervezés során tudatosan figyel ezekre <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • A megismerési folyamat pszichológiai jellemzőit és az ezeket befolyásoló tényezőket ismerve és értve, törekszik az életkori, egyéni és csoport sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására • A tanulók tanulási folyamatának támogatásához képes sokféle stratégia, módszer, taneszköz, az IKT rugalmas használatára • Az optimális tanulási-tanítási stratégia, módszerek, taneszközök kiválasztása során konstruktívan együttműködik a mentortanárral, gyakorló tanárokkal, tanárjelölttársakkal
<p>2. szint: véglegesített tanár</p>	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, az IKT új pedagógiai alkalmazásának megismerésére <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a tanulók személyiségének minél teljesebb megismerése alapján minden tanuló számára eredményes tanulási folyamat biztosítására • Képes a tanulók tapasztalataira, előzetes tudására építeni, ösztönözni a magasabb szintű gondolkodási folyamatokat, elősegíteni és fejleszteni az előbbiekre való folyamatos reflektálást a tanulási folyamat során • Képes tudatosan és differenciáltan alkalmazni az együttműködő tanulás, az önálló

	<p>tapasztalatszerzés különböző formáit Képes felismerni az egyes tanulók és a tanulócsoport aktuális állapotát és szükségleteit és ezekhez lehetőség szerint a tanulás-tanítás folyamatában is alkalmazkodni</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a tanulást életszerű helyzetekben, a diákok hétköznapi tapasztalataira építve megszervezni • Képes reflektálni saját nevelési-oktatási tevékenységére s annak tanulói teljesítményre gyakorolt hatására
<p>3. szint: tapasztalt tanár</p>	<p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Széleskörű kritikai rálátással és gyakorlati tapasztalattal bír a leghatékonyabb tanulási-tanítási-, viselkedési stratégiák, módszerek alkalmazását és azok eredményességét illetően • Felhasználja a nemzetközi, országos, helyi mérések információit a tanulók tanulási eredményének, tanulásfejlesztésének és saját pedagógiai munkájának eredményessége érdekében • Rendszeresen információkat gyűjt a tanulók tanulásáról, elemzi ezeket, s képes ez alapján személyre szabott tanulási utakat kialakítani az osztálytermi és az azon kívüli tanulásban
<p>4. szint: kiváló tanár</p>	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyitott a tanulás támogatásával kapcsolatos ötleteinek, fejlesztésének iskolai, helyi, regionális hatókörű terjesztésére <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanulás támogatásával kapcsolatos fejlesztéseit, innovációit (pl. az együttműködés új módszereinek kidolgozása, a tanulók közti interaktív tanulást támogató IKT alkalmazása) az intézményi tanulásfejlesztés szolgálatába állítja, s terjeszti, tanítja a pedagógusok szélesebb köre számára
<p>5. szint: mestertanár</p>	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fontosnak tartja az eredmények országos, esetleg nemzetközi szintű szakmai terjesztését <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanulás támogatásával kapcsolatos fejlesztéseit, innovációit kimagasló szinten, alkotó és/vagy

tudományos igényvel végzi

2.2.2.6 A pedagógia folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése

kompetencia szintjeinek részletes változata

A PEDAGÓGIAI FOLYAMATOK ÉS A TANULÓK SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSÉNEK FOLYAMATOS ÉRTÉKELÉSE	
1. szint: diplomás tanár	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a tanított tárgy vonatkozásában a tantervi követelményeket, az alapvető feladatbankokat, tesztek, vizsgákat, vizsgarendszereket, (érettségi, nyelvvizsga), felkészítő anyagokat. • Ismeri az értékelés jogi és etikai normáit. <p>Attitűd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fontosnak tartja a szülőkkel való együttműködést a tanulók önértékelésének kialakításában. • Elfogadja az adatok bizalmas kezelésének elvét. • Az értékelés során fontosnak tartja a tanulók családi, szociokulturális hátterének figyelembe vételét. • Látja saját, értékelő, ellenőrző szerepe és a tanulói teljesítmények és fejlődés közötti kapcsolatot. • Mint az önszabályozó tanulás kialakításának eszközét, fontosnak tartja a tanulók részvételét saját tanulási folyamatuk és teljesítményük elemzésében és értékelésében. • Meggyőződéssel képviseli a személyre szabott és fejlesztő értékelés elvét. Fontosnak tartja, hogy értékelési tevékenységével elősegítse a tanulók személyiségfejlődését. <p>Képességek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Értékelésében törekszik az átláthatóságra (világos és a diákok és szülők számára is egyértelmű értékelési folyamatok, kritériumrendszer), a következetességre, (objektivitásra törekvés, részrehajlás mellőzése, az előzetesen lefektetett szabályok, kritériumok betartása) és a személyességre (minden tanuló egyéni, személyre szóló értékelésének fontossága). • Önállóan képes a pedagógiai folyamat tervezése során megválasztani és - szükség esetén mentori

	<p>segítség bevonásával - megtervezni/megalkotni az értékelés adekvát folyamatát és eszközeit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elméleti ismereteire támaszkodva mentori segítséggel képes a megalkotott értékelési eszközöket elemezni, érvényességüket és megbízhatóságukat megítélni, látja korlátaikat. • Önállóan képes a tanulók számára is egyértelmű, jól strukturált kritériumrendszert alkotni az egyes teljesítmények értékelésére, és ezeket megfelelően ismerteti is az érdekelt partnerekkel. (tanulók, szülők) • Törekszik arra, hogy a tanulók és szülei számára rendszeres, alapos és konstruktív visszacsatolást biztosítson. Az értékelés jogi és etikai normáit betartja. • Többszörre önállóan képes a tanulói munkák értékeléséből kapott adatokat elemezni, és a saját munkájára ezek fényében reflektálni, valamint a tanítási-tanulási folyamatot a kapott adatok alapján szükség esetén módosítani. • Az ellenőrzés során összegyűjtött adatokat szakmailag korrekt módon tudja értékelni. • Törekszik követelményeit a tantervi követelményekhez és a tanulócsoporthoz igazítani.
--	--

A PEDAGÓGIAI FOLYAMATOK ÉS A TANULÓK SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSÉNEK FOLYAMATOS ÉRTÉKELÉSE	
<p>2. szint: véglegesített tanár</p>	<p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jelentős reflektált tapasztalati tudása van a különféle, bevált (hagyományosnak mondott) értékelési eszközök és eljárások használatáról. • Ismeri az értékelés különböző szintjeit (nemzetközi, országos, regionális, intézményi, ezek funkcióit, és a közoktatás egészére és a tanulási-tanítási folyamatra gyakorolt szabályozó hatásukat). <p>Attitűd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tevékenységében előtérbe kerül a tanulók <i>önszabályozó</i> tanulás felé irányítása. • Nyitott az értékelés alternatív módszereinek kipróbálására, és saját értékelési gyakorlatának fejlesztésére.

Képességek:

- Nagy biztonsággal választja meg a céljainak legmegfelelőbb, a szaktárgyában bevett értékelési eszközt.
- Önállóan képes megtervezni az értékelés folyamatát, és szükség esetén megalkotni a céljainak legmegfelelőbb értékelési eszközöket is.
- Elméleti ismereteire és tapasztalataira támaszkodva önállóan képes a megalkotott értékelési eszközöket elemezni, érvényességüket és megbízhatóságukat megítélni, látja korlátaikat.
- A tanulók számára is egyértelmű, jól strukturált kritériumrendszert képes alkotni a teljesítmények értékelésére, amely segítségével az önszabályozó tanulás felé orientálja diákjait.
- Önállóan képes a tanulói munkák értékeléséből kapott adatokat elemezni, és a saját munkájára ezek fényében reflektálni, valamint a tanítási-tanulási folyamatot a kapott adatok alapján szükség esetén módosítani.
- Képes pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására, amelyek elősegítik a tanulók önértékelési képességének ki- alakulását.
- Törekszik arra, hogy felhasználja a tanulói fejlődés és teljesítmények értékelésének hatását a tanulók teljes személyiségfejlődésére, kiemelten énképüknek, önmagukkal szembeni elvárásaiknak, tanulási motívumaiknak alakulására.
- A tanulási eredményeket differenciáltan, a tanulók szociális és individuális sajátosságait figyelembe véve képes elemezni és értékelni az érintett tanulókkal.
- A tanulók teljesítményéről, tanulási és fejlődési folyamatáról adott időszerű, pontos és konstruktív visszajelzéseivel támogatja a tanulókat, szülőket.
- Képes közreműködni hazai és nemzetközi felmérésekben.
- Biztonsággal használja az értékelési központok feladatbankjait.

**3. szint:
tapasztalt tanár**

Tudás:

- Ismeri a kérdőívek és más adatgyűjtési módszerek alkalmazásának szabályait.
- Tudja, hogyan lehet az adatokat megfelelően feldolgozni, értelmezni, elemezni és saját munkájában felhasználni.

Attitűd:

- A tanár tudja, milyen fontos, hogy munkájáról szisztematikusan több forrásból adatokat gyűjtsön, és ezek segítségével munkájára reflektáljon.
- A tanulói munka értékelése során is egyre fontosabb cél a tanítási munka reflektálása, javítása. Az értékelés adatait a tanításának számára visszacsatolásként használja.
- Értékelési módszereinek használatában tudatosan a tanulók kompetenciáinak mérését helyezi előtérbe, és ennek megfelelő értékelési módszerek használatára törekszik. Jellemző rá a nyitottság, az új, alternatív módszerek iránti fogékonyság.
- Az értékelés során egyre nagyobb fontosságot tulajdonít a tanulók ön-és társértékelésének, amelynek segítségével az egészséges önértékelés és az önszabályozó tanulás felé orientálja a tanulókat.

Képességek:

- Értékelési gyakorlatát a komplexitás jellemzi, a tanulók kompetenciáinak minél megbízhatóbb mérése érdekében; képes a bevált, szokásos, és az új értékelési módszerek megfelelő, célirányos ötvözésére.
- Gyakorlatában fontos szerepet kap az értékelési kritériumok tanulókkal közösen történő megfogalmazása, amelyek segítségével majd az ön-és társértékelés történik.
- Képes segíteni diákjait az önálló tanulóvá válásban, reális önértékelésük kialakításában, fejlesztésében, kognitív és metakognitív folyamataik megfigyelésének, elemzésének, értékelésének, fejlesztésének segítése által.
- A tanulói munkák rendszeres értékelése, gyűjtése és más források, például tanulói visszajelzések felhasználása segítségével a tanár igyekszik munkájáról szisztematikusan adatokat gyűjteni, és a kapott információk segítségével a tanítási-tanulási folyamatot a tanulók szükségleteihez igazítani, minőségét

	<p>javítani, önálló fejlődési célok kitűzni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes kiválasztani az értékelés különböző szintjeinek megfelelő módszereket és a hozzájuk tartozó eszközöket. • Képes kutatási eredményeket elemezni, és saját, valamint intézménye munkájának javítására felhasználni. • Képes önállóan kérdőívek, tudásmérő tesztek elkészítésére és alkalmazására. • Képes a nagymintás, kvantitatív felmérések eredményeit megfelelően elemezni, értékelni, és - szükség esetén kollegiális segítséggel - a megfelelő tanulságokat saját munkájára nézve levonni.
--	---

A PEDAGÓGIAI FOLYAMATOK ÉS A TANULÓK SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSÉNEK FOLYAMATOS ÉRTÉKELÉSE	
<p>4. szint: kiváló tanár</p>	<p><i>Tudás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tisztában van tanulás, tanítás és értékelés komplex összefüggéseivel, adott esetben az ellentmondásokkal is. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanításról, tanulásról és értékelésről felhalmozott elméleti és gyakorlati, tapasztalati tudása alapján egységes, személyes tanítási filozófia megalkotására törekszik. Értékelési gyakorlata szervesen illeszkedik tanítási gyakorlatába, és munkájának minden aspektusa mögött ez a tudatosan megfogalmazott személyközpontú, fejlesztő tanítási törekvés áll. • Tudatosan törekszik saját tanítási és értékelési praxisának és tanítási filozófiájának fejlesztésére, elemzésre. <p><i>Képességek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A szűkebb iskolai szakmai közösséget vagy az egész szakmát is képes gazdagítani jó értékelési gyakorlatának ismertetésével. • Képes modellt nyújtani kollégái és a szakma számára az állandó, reflektív tanári fejlődésre kvalitatív kutatási adatainak és az azokból következő praxisbeli változtatásainak ismertetésével.

- Mentortanárként képes a mentorált fejlődésének elősegítésére, állandó, konstruktív visszajelzéssel segítve önállósodását. Képes a mentorált értékelési gyakorlatának elemzésére, és fejlesztő szempontok megfogalmazására, mindig a mentorált bevonásával, a mentorált saját 'önfejlesztési tervéből' kiindulva.

A PEDAGÓGIAI FOLYAMATOK ÉS A TANULÓK SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSÉNEK FOLYAMATOS ÉRTÉKELÉSE

**5. szint:
mestertanár**

A specializációtól függően:

Tananyagfejlesztő/tananyagíró:

- képes olyan tananyagokat tervezni, amelyekben az értékelés nem válik el a tanítás folyamatától, megfelelő komplexitást mutat, a tanulók kompetenciáit méri, és elősegíti a tanulói önértékelés fejlődését.

Értékelési szakember:

- képes a mérésmetodika követelményeinek megfelelő értékelési eszközök alkotására, a mérés során kapott adatok megfelelő értékelésére, és a kapott eredmények gyakorlati következményeinek megfogalmazására.
- képes arra, hogy részt vegyen az intézmény minőségbiztosítási folyamatainak megtervezésében, végrehajtásában, az adatok értelmezésében és felhasználásában az intézmény fejlesztése során.
- tudja miképp fejleszthető az értékelési gyakorlat hatékonysága egy szervezetben,
- tud kutatási adatokat elemezni a tanulás - tanítás hatékonyabbá tétele, valamint az intézményfejlesztés érdekében.

Kutató tanár:

- Képes részt venni intézményi, regionális, országos vagy akár nemzetközi kutatási projekteknél, ezek megtervezésében, lebonyolításában, és a kapott adatok értelmezésében.

2.2.2.7 A KOMMUNIKÁCIÓ ÉS SZAKMAI EGYÜTTMŰKÖDÉS KOMPETENCIA SZINTJEINEK RÉSZLETES VÁLTOZATA

7.1. Az együttműködés kompetenciái - az iskolai élet különböző szereplőivel folytatott kooperáció	
<p style="text-align: center;">hallgató a (fél)éves gyakorlat előtt</p>	<p>Tudás: <i>Egyén és társadalom viszonya</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Értelmezni tudja az ember társadalmisága és társas létezmódja összefüggéseiről és különbségeiről keletkezett szakirodalmi szövegeket. • Tudja, hogy az iskolázás funkciója milyen szervezetekben valósult meg a történelem során, érti a változások okait. • Meg tudja különböztetni a szervezetet a közösségtől valamelyik, általa kiválasztott szociálpszichológiai iskola álláspontja alapján. • Ismeri a helyi társadalmaknak az iskolára gyakorolt hatásáról, befolyásáról szóló tudományosan igazolt tapasztalatokat. <p><i>Iskola, tanár és partnerei kapcsolata</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tisztában van a családoknak a nevelésben meghatározó kompetenciáiról szóló tudományosan igazolt tapasztalatokkal. • Ismeri a család és iskola kapcsolatában kialakult hagyományos formákat. • Áttekintéssel rendelkezik a tanítás-nevelés-gondozás feladatai során szóba jövő partnerekről és azok kompetenciáiról. <p>Attitűd: <i>Együttműködő egyén a szervezetben</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja, hogy a tanulók személyiségfejlesztése az érintett partnerek komplex együttműködésre épül. • Elfogadja, hogy szakmai fejlődésnek fontos bázisa a mentorálás, nyitott a mentorálással kapcsolatos szakmai tevékenységek elvégzésére, reflektálásra. • Elfogad más pedagógiai nézeteket együttműködő helyzetekben. <p>Képesség: <i>Egyén és társadalom viszonya</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Példát mutat a különbözőség, a másság elfogadása terén.

	<p><i>Együttműködő egyén a szervezetben</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes szaktárgyához és a pedagógia döntéseire kötődően álláspontja, véleménye, szempontjai megfogalmazásra.
<p>diplomás tanár fél – egy éves gyakorlat vége</p>	<p>Tudás: <i>Együttműködés szaktárgyhoz kötődően</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a tantárgyi koncentráció, tantárgyi integráció tárgyában érvényes tantárgy-pedagógiai-szaktudományi álláspontjait, e tárgyban gyűjti tapasztalatait és törekszik azok érvényesítésére szaktárgyi munkájában. <p><i>Iskola, tanár és partnerei kapcsolata</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri és mentori segítséggel felhasználja azokat a forrásokat és szervezeteket, melyek szakmai, gondozói, nevelői, fejlesztői munkájában segíthetik. • Ismeri és mentori segítséggel felhasználja a gyermekjóléti, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális és szabadidő, illetve az ifjúsági civil világ, a gyerekekhez, kamaszokhoz, fiatalokhoz forduló média intézményrendszerének jelenét. • Tisztában van a tanulók kollektív érdekérvényesítési, csoportalakító jogosítványával. Ismeri a kollektív tanulói érdekérvényesítés, tanulói önkormányzat legfontosabb mintáit. <p>Attitűd: <i>Együttműködő egyén a szervezetben</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja, hogy további szakmai fejlődének bázisa a kollégákkal és más szakértőkkel való együttműködés. • Támogatja az érdekérvényesítés iskolai formáit. <p>Képesség: <i>Iskola, tanár és partnerei kapcsolata</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rendelkezik a kapcsolatteremtés és kapcsolattartás elemi képességeivel különböző életkorú és különböző kultúrájú-nyelvezetű partnerekkel. <p><i>Együttműködő egyén a szervezetben</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkötelezett és képes együttműködésre, kooperációra növendékekkel, növendékek csoportjával, nevelési partnerekkel (laikusokkal és szakemberekkel). • Aktív szakmai kapcsolatra törekszik mentorával. • Tudatos mérlegelést követően képes beépíteni saját szakmai tevékenységébe mások szakmai tanácsait, észrevételeit.

	<ul style="list-style-type: none"> • Képes szaktárgyához és a pedagógia döntéseihez kötődően álláspontja, szempontjai megfogalmazásra.
<p>véglegesített tanár gyakornoki időszak végén</p>	<p>Tudás: <i>Ember és társadalom viszonya</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a helyi társadalmaknak az iskolára gyakorolt hatásáról, befolyásáról szóló tudományosan igazolt tapasztalatokat, <i>tevékenysége során épít ezen tapasztalatokra.</i> <i>Együttműködő egyén a szervezetben</i> • Ismeri az iskolai szervezetben létező döntési folyamatok szabályszerűségeit. • Ismeri a pedagógiai tanácsadás és továbbképzés érvényes rendszerét. <p>Attitűd: <i>Együttműködő egyén a szervezetben</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Birtokában van és alkalmazza a kollegiális együttműködés etikai normát. • Érvényes értékválasztással rendelkezik a tanulói szervezet csoportdinamikai minőségeit illetően. <p>Képesség: <i>Iskola, tanár és partnerei kapcsolata</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tudatosan felhasználja azokat a forrásokat és szervezeteket, melyek szakmai, gondozói, nevelői, fejlesztői munkájában segíthetik. • Tudatosan felhasználja a gyermekjóléti, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális és szabadidő, illetve az ifjúsági civil világ, a gyerekekhez, kamaszokhoz, fiatalokhoz forduló média intézményrendszereit. Képes kritikával szemlélni a létező intézményrendszert. • Vállalja az együttműködést a tanulók életében szerepet játszó szakemberekkel és intézményekkel, szervezetekkel és szolgáltatásokkal; <i>képes e kapcsolatokban hatékony együttműködésre.</i> <i>Együttműködő egyén a szervezetben</i> • Gyakorlatában tudatosan támaszkodik a tanulók érdekérvényesítő, csoportalakító kezdeményezéseire. • Vállalja az együttműködést pedagógus kollégáival, az iskola más munkatársaival, a szülőkkel <i>képes e kapcsolatokban hatékony együttműködésre.</i> • Hatékonyan részt tud venni (érvelni, mások érveit megérteni) szakmai vitában.

<p>tapasztalt tanár</p>	<p>Attitúd: <i>Együttműködő egyén a szervezetben</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vállalkozik szakmai munkaközösségekben, műhelyekben végezhető fejlesztő-értékelő munkára. • Elismeri az együttműködés, a hatékony kommunikáció, s a hozzájuk tartozó technikák jelentőségét mind az iskolai szervezet fenntartásában, működtetésében. • Érti és elfogadja az egymástól tanulás egyéni és szervezeti lehetőségeit, kapcsolatát és ezt érvényesíti szakmai kommunikációjában. <p>Képesség: <i>Együttműködő egyén a szervezetben</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tudatosan törekszik saját szakmai tapasztalatai megosztására, szervezeten belüli • Mentorálást, szakmai támogatást vállal intézmény belül. • Hajlandó és képes részt vállalni az iskola szervezetfejlesztési, innovációs és minőségfejlesztési munkájában, működtetésében. • Az iskola jogszerűen kialakult irányítási, tervezési, értékelési és minőségirányítási szerkezetének ismeretében vesz részt a szervezet tevékenységében. • Közreműködik az iskolai tanulás-fejlesztés kerettantervi, illetve nevelési feladatainak megoldásában és a tanulók tanterven kívüli tevékenységének szervezésében. • Képes a szervezeti szintű kommunikáció átlátására, az abban való aktív részvételre. <p><i>Iskola, tanár és partnerei kapcsolata</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes az iskolai partnerkapcsolatok hagyományos formái hatékonyságának kritikai értékelésére, törekszik új, hatékony, s a szimmetriát-együttműködést kifejező kapcsolati formák alkalmazására, kialakítására. • Képes az iskolai partnerek közti kapcsolatok során adódó konfliktusok kezelésére, a konfliktusokból adódó feszültségek konstruktív feloldására.
<p>kiváló tanár</p>	<p>Attitúd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkötelezett és példamutató az iskolán belüli és kívüli szakmai kapcsolatok szervezésben, irányításban és működtetésében. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktív tagja szakmai csoportoknak. • Aktív szerepet vállal az iskola közösséggé formálásában. • Részt vállal abban, hogy az iskola a helyi közösség részévé váljon.

	<ul style="list-style-type: none"> • Aktív szerepet vállal az iskola jógyakorlatainak kialakításban és terjesztésében.
mester tanár	<ul style="list-style-type: none"> • Szerepet vállal a tanári szakma országos szervezetinek működtetésében.

7.2. A hatékony osztálytermi kommunikáció	
<p>hallgató a (fél)éves gyakorlat előtt</p>	<p>Tudás: <i>Osztálytermi interakciók</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a hatékony (írásos, szóbeli és IKT) kommunikáció összetevőiről összegyűlt tudást, az erről szóló alapvető szakirodalomban tájékozott. • Ismeri a hatékony osztálytermi kommunikációról szóló szakirodalmi eredményeket. <p><i>Csoport, csoportalakítás, csoportműködés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tisztában van az egyéni és a közösségi tanulás szerepével és kapcsolatrendszerével. • Ismeri a csoportalakulás legfőbb szabályszerűségeit, tudja értelmezni az egyén (tanuló, illetve nevelő, vezetett és vezető, főnök és vezető) szerepeinek rendszerét. • Ismeri azokat a nézeteket és tudományos tapasztalatokat, melyek a csoportos, együttes, kooperatív tanulásszervezés hatékonysága mellett szólnak, ismeri az ilyen csoportszervezés sajátos feladat- és feltételrendszerét. • Ismeri a tanulócsoporthoz kialakuló csoportdinamikai folyamatok szabályszerűségeiről szóló alapvető kutatási eredményeket, elméleteket. • Ismeri a kooperációnak és a versenynek a tanulásra gyakorolt lehetséges hatásairól szóló alapvető kutatási eredményeket, elméleteket. • Ismeri a konfliktuskezelés alapvető formáit, szabályait. <p>Attitűd: <i>Osztálytermi interakciók</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elismeri a hatékony kommunikáció, s a hozzátartozó technikák jelentőségét a nevelő-oktató munkában. <p>Képesség: <i>Osztálytermi interakciók</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Képes szuggesztív, egybefüggő előadásra, előadásmódja szakszerű, színes, érzékletes, meggyőző. • Mentori segítséggel képes az osztálytermi kommunikáció tervezésre és értelmezésre.
<p>diplomás tanár fél – egy éves gyakorlat vége</p>	<p>Attitűd: <i>Csoport, csoportalakítás, csoportműködés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja, hogy a konfliktusok kezelésének alapja a véleményformálás, és mások véleményének megismerése. • Elfogadja az egymástól tanulás jelentőségét és a hozzátartozó módszerek jelentőségét munkájában. <p>Képesség: <i>Csoport, csoportalakítás, csoportműködés, kooperáció</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a csoportdinamikáról, kooperativitásról, versengésről szóló eredmények, elméletek alkalmazására a maga szervezte tanulási-tanítási folyamatok során. • A konfliktuskezelés alapvető formáit, szabályait osztálytermi keretek közt képes alkalmazni. <p><i>Osztálytermi interakciók</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes értő figyelmet tanúsítani partnereivel folytatott kommunikáció során. • Kérdezőskultúrája tartalmas, változatos, igényes. • Képes a tanulók hatékony kommunikációjának támogatására. • Képes kongruens tanári viselkedésre. • Képes pozitív osztálytermi légkör kialakításra.
<p>véglegesített tanár gyakornoki időszak végén</p>	<p>Attitűd: <i>Osztálytermi interakciók</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja, hogy a tanulókat különböző kommunikációs viselkedés jellemezheti. • Elfogadja, hogy szükséges saját osztálytermi kommunikációjának visszatérő elemzése. <p>Képesség: <i>Csoport, csoportalakítás, csoportműködés, kooperáció</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kész gyakorolni a közös szabályalkotás, megegyezés technikáit. • Képes konfliktusok megelőzésére, felismerésére és azok kezelésre iskolai keretek közt. <p><i>Osztálytermi interakciók</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes biztosítani a tanulók egymás közti hatékony kommunikációját. • Kölcsönösségre épülő kommunikációs helyzetet tud teremteni tanár és diák közt.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tudatosan épít az osztálytermi kommunikáció különböző szintjeire (intra-, interperszonális, csoportközi).
tapasztalt tanár	<p>Képesség: <i>Osztálytermi interakciók</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes a tanulók hatékony anyanyelvi kommunikációjának fejlesztésére. • Képes az egyes tanulók kommunikációjának tudatos elemzésre. • Képes a tanulók kommunikációjának fejlesztésre saját szaktárgyához kötődően. • Képes az iskolát is mint komplex kommunikációs teret értelmezni, s munkájában felhasználni ennek tanulságait. • Képes saját osztálytermi kommunikációjának elemzésére, fejlesztésre.
kiváló tanár	<p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes kollégáinak osztálytermi kommunikációjának támogatására. • Megosztja az osztálytermi kommunikációra vonatkozó jógyakorlatait országos szinten.
mester tanár	

7.3. Szakmai kommunikáció	
hallgató a (fél)éves gyakorlat előtt	<p>Tudás: <i>Információs rendszerek és alkalmazásuk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri és használja az információs intézményrendszert, annak intézménytípusait (könyvtárak, levéltárak, múzeumok, Internet), pedagógusoknak szóló szolgáltatásait, pedagógiához és szaktárgyához kapcsolódó speciális intézményeit. • Ismeri és használja a hazai általános pedagógiai, pszichológiai és szaktárgyához köthető szakmódszertani folyóiratokat, kézikönyveket, szakmája legjelentősebb intézményeinek, szervezeteinek, tartalomszolgáltatóinak interneten elérhető szolgáltatásait, azok tartalmáról, használati értékéről véleményt tud formálni. • Ismeri azokat a nem szakirodalmi információs forrásokat (pl.: konferenciák, levelező listák, tv-műsorok ...), melyek szakmai tájékozódásában és fejlődésében segíthetik. • Ismeri a pedagógiai, oktatásügyi szakirodalmat jellemző tudományos és szabályozó műfajokat (pl.:

	<p>kutatási jelentés, tanterv, esettanulmány, pályaválasztási tájékoztató ...).</p> <p>Képesség: <i>Információs rendszerek és alkalmazásuk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tud tájékozódni a szakirodalomban, könyvtárban és interneten, ismeri az alapvető hazai pedagógiai műhelyekhez tartozó alaplívek és periodikák elérhetőségét. • Képes az IKT hatékony alkalmazására. <p><i>A hivatás gyakorlásához szükséges kommunikáció</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Meg tud írni pedagógiai esszét, illetve képes gyakorlati pedagógiai szöveg autentikus értő olvasására, értelmezéséről számot tud adni. • Képes hatékony írásbeli szövegalkotásra, szakmai nyelven tud írásban, szóban tervet írni.
<p>diplomás tanár fél – egy éves gyakorlat vége</p>	<p>Tudás: <i>Információs rendszerek és alkalmazásuk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Felismeri, hogy munkájában, szakmai fejlődésében melyek azok a helyzetek, témák, amelyekben szakirodalmi segítségre van szüksége. <p>Attitűd: <i>Információs rendszerek és alkalmazásuk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja, hogy munkája során állandóan támaszkodnia kell a szakirodalmi forrásokra és a legfrissebb kutatási eredményekre. • Nyitott a szakma új eredményeire, elméleteire. • Munkája során használja az IKT eszközöket és támogatja a diákokat is azok tanulást segítő felhasználásában.
<p>véglegesített tanár gyakornoki időszak végén</p>	<p>Attitűd: <i>Információs rendszerek és alkalmazásuk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Törekszik arra, hogy körültekintően tájékozódjon a szakmáját érintő eseményekről, és azokról kritikus értékelés után saját véleményét formálja. <p><i>A hivatás gyakorlásához szükséges kommunikáció</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelősnek érzi magát, hogy információs műveltségével megfelelő mintát nyújtson tanulóinak az egész életen át tartó tanulásra. <p>Képesség: <i>A hivatás gyakorlásához szükséges kommunikáció</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Szakmai döntéseit, választásait szakmai nyelven és szakmai indoklással képes alátámasztani szóban és írásban is.
<p>tapasztalt tanár</p> <p>pár év múlva, de a 3. évtől elvileg bármikor</p>	<p>Képesség: <i>A hivatás gyakorlásához szükséges kommunikáció</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Törekszik a szakmáját érintő kérdésekben való nyilvános véleményformálásra helyi szinten.
<p>kiváló tanár</p>	<p>Attitűd <i>A hivatás gyakorlásához szükséges kommunikáció</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelősséget vállal szakmai kérdések megvitatásban helyi és országos szinten is. <p>Képesség: <i>A hivatás gyakorlásához szükséges kommunikáció</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes megírni különböző gyakorlati műfajú elméleti és gyakorlati pedagógiai témájú szövegeket.
<p>mester tanár</p>	<p><i>A hivatás gyakorlásához szükséges kommunikáció</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes megírni különböző tudományos pedagógiai témájú szövegeket szakszerű és értékelő forrásfeldolgozással. • Szaktudománya vagy a neveléstudomány és társtudományai terén kiemelkedő tudományos eredményeket ér el, s ezeket szakmailag érvényes módon tudja kommunikálni is. • Tudományos fokozat megszerzésre képes.

2.2.2.8 ELKÖTELEZETTSÉG ÉS FELELŐSSÉGVÁLLALÁS A SZAKMAI FEJLŐDÉSÉRT KOMPETENCIA RÉSZLETES VÁLTOZATA

8.1. SZAKMAI SZEREPEK ELFOGADÁSA ÉS FELELŐSSÉGTELJES GYAKORLÁSA	
O. szint: a felkészülés szakasza	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a pedagógusszerepről elterjedt tudományos elméleteket, a pedagógusmunka legfontosabb érvényes jogi és etikai normáit. • Ismeri az általános társadalmi elvárásokból, a helyi közösség speciális igényeiből és tanárképéből, illetve a tanulók életkori sajátosságaiból fakadó szerepelvárások rendszerét, belső összefüggéseit, ellentmondásait. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja a tanári szerepből fakadó tevékenység társadalmi, intézményi felelősségét, lehetőségeit és korlátait. • Egyetért azzal, hogy a tanulók fejlesztése nem egyéni, hanem a tantestület egésze által vállalt kollektív felelősség is. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes pedagógiai nézeteit tudatosítva, a pedagógusszakma társadalmi felelősségét figyelembe véve megtalálni a saját pedagógusszerep, feladatok és tevékenységek értelmezését.
1. szint: diplomás tanár	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tudatosan vállalja és kezeli saját pedagógiai nézetei és a lehetséges pedagógusszerepek és -szerepelvárások közti kapcsolatokat, esetleges feszültségeket. • Elfogadja a személyes és közösségi támogatást, nyitott a mentorral való kapcsolatra. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saját fejlődésében nyomon követi a szereptanulás szakaszainak problémáit, képes azonosítani a továbbhaladási irányokat, és ezeknek megfelelően is cselekszik. • Képes a pedagógusszerep külső, iskolai elvárásait és saját szakmai elképzeléseit összefüggésében értelmezni, az esetleges konfliktusokat azonosítani, értelmezni.
2. szint: véglegesített tanár	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri az iskola, mint szakmai intézmény belső szerkezetét, a jogszabályokban, iskolai dokumentumokban is definiált felelősségköröket, szakmai feladatokat. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konstruktív partner az iskola, mint szakmai szervezet életében és hasonló attitűdöt vár el a kollégáitól is.

	<p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • A pedagógusszakma etikai és jogi normáit képes értelmezni és felelősségteljesen követni. • Képes elemezni a körülötte lévő, különböző személyiségű és a pedagógus szerepet különbözőképpen betöltő tanárok pedagógiai munkáját, pedagógiai módszereit, kommunikációs és együttműködési stílusát, ezek eltéréseit, és a tanulók, szülők, kollégák erre adott reakcióit. • Képes értelmezni, kommunikálni és érvényesíteni szakmai szerepértelmezését és tevékenységeit a kollégák, tanulók, szülők, helyi közösség irányába, és szerepmegvalósításának hatékonyságát értékelni.
3. szint: tapasztalt tanár	<p>Attitúd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elfogadja az iskola és a pedagógusok társadalmi felelősségvállalásának fontosságát. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vállalja azokat a szerepeket, amelyek egy szakmai szervezet tagjaként hárulnak rá. • Az iskola szakmai szerepértelmezéseinek kialakításában, megvitatásában kezdeményezőként vesz részt, s folyamatosan követi, értelmezi a társadalom szűkebb és tágabb elvárásainak változásait, szükség esetében szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményez. • Képes segíteni másoknak a szerepelvárások értelmezésében, az esetleges feszültségek feloldásában, megvitatásában. • Az iskola szervezeti életét, a pedagógusokat, iskolát érintő kérdésekben állást foglal, képes párbeszédet kezdeményezni.
4. szint: kiváló tanár	<p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktívan részt vállal a kollégák szakmai támogatásában, a pedagógusszerep és –munka értékelésében, a kezdő tanárok mentorálásában. • Az iskola szakmai szervezetében felelősségteljes és speciális szakmai szerepkört tölt be (pl. a vezetői team tagja, mentor, a minőségirányítási team vezetője, pályázat vezetője). • Az iskolákat, a pedagógusszakmát érintő problémákról, kérdésekről képes szakmai párbeszédet kezdeményezni az iskolai, helyi, regionális kontextusban, és a vitában, egyeztetésben alkotóan és felelősségteljesen részt venni.
5. szint: mestertanár	<p>Képességek</p> <p>Az iskola és a pedagógusok feladatait, lehetőségeit és felelősségi körét kritikusan, árnyaltan és felelősségteljesen képviseli és érvényesíti az országos szakmai és társadalmi fórumokon, továbbá lehetőség szerint kulturális, gazdasági fórumokon, a médiában, az oktatáspolitikában és nemzetközi fórumokon.</p>

8.2. ÖNISMERET, ÖNREFLEXIÓ, LELKI EGÉSZSÉG	
O. szint: a felkészülés szakasza	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tájékozott általában az önismeret, közelebről a pedagógusi önismeret aktuális szakirodalmában. • Ismeri a lelki egészség megőrzésének eszközeit, technikáit. • Ismeri a reflektív gondolkodással kapcsolatos elméleteket, pedagógiai nézetei és a pedagógiai gyakorlatalemző, reflektáló eljárásait. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Érti és elfogadja a reflektív gondolkodás jelentőségét a pedagógusgondolkodás és -gyakorlat fejlesztésében. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes korábbi tanári-nevelői tapasztalatai és saját teljesítménye árnyalt elemzésére, pedagógiai nézetei tudatosítására reflektív, elemző módszerek segítségével és az oktatók, hallgatótársak támogatásával. Mindezek alapján meghatározni pedagógiai elképzelései kritikus és pozitív pontjait, kitűzni a továbbfejlesztés irányait.
1. szint: diplomás tanár	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alapvető fontosságúnak tartja az egyes tanulókra való reflektálást a pedagógiai folyamat eredményessége szempontjából. • Elfogad más pedagógiai nézeteket együttműködő helyzetekben. • Nyitott a szakmai visszajelzésekre. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Óralátogatások, saját óraelemzések és pedagógiai gyakorlata során alkalmazza a reflektálás gyakorlatát, és azt dokumentálni is tudja. • Képes a szakmai fejlődése irányait azonosítani a reflektálás eredményeképpen mentori segítséggel. • Keresi az iskolai, nevelési, oktatási, tanulói problémák értelmezését, a problémák elemzéséhez képes szakmai segítséget kérni, s ezek alapján törekszik a következtetések árnyalt megfogalmazására, s a cselekvési alternatívák kialakítására. • Segítő páros és csoportos elemző, reflektív beszélgetésekben, vitákban hatékonyan (érvel, bizonyít, megérti mások érveit) vesz részt.
2. szint: véglegesített tanár	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szükségét érzi annak, hogy lelki egészségére tudatosan ügyeljen. • Igényli a szakmai visszajelzéseket, s nyitott a szakmai párbeszédre, közös gondolkodásra. <p>Képességek</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Lelki egészsége megtartása érdekében képes alkalmazni tevékenysége konstruktív elemzését és szükség esetén keresi a segítségkeresés, -kérés hatékony formáit. • Képes kollégáival elemző beszélgetést folytatni pedagógiai problémákról, kérdésekről, s közösen keresni az alternatív megoldási (megelőzési) lehetőségeket. • Képes szakmai fejlődésre, pedagógiai gyakorlatának változtatására a visszajelzések és pedagógiai gyakorlata elemzése alapján.
3. szint: tapasztalt tanár	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiterjedt és sokrétű ismerettel bír az önismeret, a lelki egészségmegőrzés, a pedagógiai mentálhigiénié területén. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tudatosan él a kiégést megelőző technikák alkalmazásával (pl. szupervízió, kollégák közti tanácsadásokon való részvétel stb.) • Képes tanulói önismeretének fejlesztésében, lelki egészségének megőrzésében támogatóan fellépni. • Aktív, kezdeményező szerepet játszik az iskolai problémák megbeszélésében, értelmezésében, a lehetséges megoldási utak kidolgozásában, az eszközök, források, együttműködések megteremtésében.
4. szint: kiváló tanár	<p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kezdeményező, irányító szerepet játszik az iskolai problémák megbeszélésében, értelmezésében, a lehetséges megoldási utak kidolgozásában, az eszközök, források, együttműködések megteremtésében. • Képes kollégáit, a kezdő tanárokat a szakmai fejlődésben támogatni, s személyre szóló visszajelzéseket adni. • Saját reflektív pedagógiai gyakorlatát, módszereit megosztja kollégáival.
5. szint: mestertanár	<p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saját reflektív pedagógiai gyakorlatát, módszereit megosztja, terjeszti, tanítja a pedagógusok széles körének (pl. továbbképzések, belső képzések, szakmai folyóiratok). • Részt vesz az iskoláján kívül is pedagógiai mentálhigiéniés tevékenységben (pl. szakmai szervezetekben, civil szférában).

8.3. KUTATÁS, FEJLESZTÉS, INNOVÁCIÓ

<p>O. szint: a felkészülés szakasza</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a hazai általános pedagógiai, pszichológiai és a szaktárgyához köthető szakmódszertani folyóiratokat, kézikönyveket, szakmája legjelentősebb intézményeinek, szervezeteinek, tartalomszolgáltatóinak interneten elérhető szolgáltatásait, azok tartalmáról, használati értékéről véleményt tud formálni. • Tisztában van a pedagógiai kutatás paradigmáival, megközelítéseivel, alapvető sajátosságaival, módszereivel, eljárásaival. • Ismeri a pedagógiai fejlesztések, innovációk sajátosságait, módszereit, értékeléseit. • Ismeri a pedagógiai kutatási, fejlesztési eredmények alkalmazásának lehetőségeit és korlátait. <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hisz a pedagógiai tevékenység tudományos megalapozottságának fontosságában. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes feltárni és elemezni, értelmezni a szakterületére és a pedagógiára vonatkozó szakirodalmat, kutatási és fejlesztési eredményeket. • Képes egyszerűbb kutatási módszerek használatára.
<p>1. szint: diplomás tanár</p>	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szükségét érzi annak, hogy saját pedagógiai tevékenységét tudományos elemzésnek vesse alá, gazdagítsa szaktárgyának tanítására vonatkozó tudományos ismereteket. • Nyitott a szakma új eredményeire, elméleteire, és pedagógiai munkájában igyekszik az innovatív gondolkodást erősíteni. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felismeri, hogy munkájában, szakmai fejlődésében melyek azok a helyzetek, témák, amelyekben szakirodalmi segítségre van szüksége, s ezen eredményeket be is tudja építeni mindennapi munkájának javításába.
<p>2. szint: véglegesített tanár</p>	<p>Tudás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a pedagógiai munkájához, szaktárgyához kötődő pályázati lehetőségeket <p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Igényli, hogy folyamatosan megismerkedjen a szakmájában és a pedagógiában megjelenő új kutatási és fejlesztési (pl. programcsomagok, módszertani technikák, család és iskola új kapcsolattartási technikái) eredményekkel. • Késztetést érez innovatív megoldások alkalmazására saját tevékenysége kapcsán. <p>Képességek</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Az új kutatási és fejlesztési eredményeket értelemszerűen felhasználja oktató-nevelő munkája során. • Felismeri és megfogalmazza a saját tevékenységében kutatást, fejlesztést igénylő problémákat. Ez alapján képes egy-egy egyszerűbb probléma megoldásához egy kisebb kutatás, fejlesztés megtervezésére, kivitelezésére, értékelésére. • Képes az iskolai innovációkban, fejlesztésekben, kutatásokban közreműködni szakmai segítség mellett.
3. szint: tapasztalt tanár	<p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes pályázatok tervezésére, megvalósítására. • Az iskolai innovációkban (pl. szervezetfejlesztési, tantervfejlesztés) tevékenyen részt vesz, képes az eredmények értékelésére, s szembesíti saját és kollégái tevékenységét az eredményekkel. • Dokumentálja saját maguk és mások számára munkájukat és annak eredményeit.
4. szint: kiváló tanár	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyitott tudományos igényű kutatások, fejlesztések végzésére. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes iskolai kutatási (pl. akciókutatás), fejlesztési projekteket vezetni, a kutatási és fejlesztési teameket irányítani, támogatni. • A kutatási, fejlesztési projektek eredményeit iskolai, helyi és regionális szinten értékeli, terjeszti.
5. szint: mestertanár	<p>Attitűd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkötelezett tudományos igényű kutatások végzése iránt. <p>Képességek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nagyobb érdeklődésre számot tartó pedagógiai, szaktárgyi kutatásokat, fejlesztéseket végez. • Az eredményeket értelmezi, értékeli a hazai és nemzetközi kontextusban, s népszerűsíti is a hazai (és nemzetközi) fórumokon.

[Vissza az észrevételekhez](#)